

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JEZYKA POLSKIEGO
W KLASACH IV-VI
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 6 IM. MARII KONOPNICKIEJ W BĘDZINIE**

Podstawa Prawna

Przedmiotowy system oceniania został opracowany zgodnie z:

- Rozporządzeniem MENiS z dnia 30 kwietnia 2007r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów,
- Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania,
- Nową Podstawą Programową przedmiotu język polski z dnia 27.18.2012 r.,
- Programem nauczania ogólnego języka polskiego w klasach IV-VI szkoły podstawowej “Czytać, myśleć, uczestniczyć” klasy IV-VI, Nowa Era

Szczegółowe cele nauczania języka polskiego w szkole podstawowej

Słuchanie

- słuchanie wypowiedzi innych i rozpoznawanie intencji mówiącego
- rozumienie ogólnego

sensu prostych sytuacji

komunikacyjnych

- rozpoznawanie intencji mówiącego na podstawie barwy, siły głosu, intonacji
- słuchanie poleceń

nauczyciela

Mówienie

- zadawanie pytań i udzielanie na nie odpowiedzi
- nazywanie własnych uczuć i formułowanie sądów
- skuteczne porozumiewanie się w różnych sytuacjach
- dobieranie właściwych argumentów podczas dyskusji
- uwzględnianie poglądów innych ludzi
- wypowiadanie się na temat przeczytanej lektur oraz innych tekstów kultury
- doskonalenie umiejętności poprawnego wypowiadania się na różne tematy
- dostrzeganie różnego rodzaju związków i zależności (przyczynowo-skutkowych, funkcjonalnych, czasowych i przestrzennych)
- recytowanie z odpowiednią artykulacją

Czytanie

- doskonalenie techniki głośnego czytania
- poznawanie tekstów należących do różnych gatunków literackich

- kształcenie umiejętności czytania ze zrozumieniem
- odczytywanie różnych tekstów kultury, w tym kształtujących tożsamość narodową i postawę obywatelską:
  - źródeł i tekstów historycznych, między innymi: fragmentów listów, pamiętników, polskich pieśni patriotycznych
  - tekstów literackich, między innymi: baśni, legend, mitów, opowiadań, utworów poetyckich
  - tekstów użytkowych, między innymi: zaproszeń, zawiadomień, instrukcji, przepisów, ogłoszeń, kartek pocztowych, listów, notatek
  - przedstawień teatralnych, słuchowisk radiowych, filmów
- określanie funkcji elementów charakterystycznych dla danego tekstu
  - rozumienie pojęć: świat przedstawiony, fikcja literacka, nadawca, odbiorca, podmiot liryczny, narracja, przenośnia, rytm, symbol, alegoria
  - posługiwanie się czynnie terminami: bohater, wątek, akcja, autor, narrator, opowiadanie, powieść, epitet, porównanie, personifikacja, animizacja, wyraz dźwiękonaśladowczy, zdrobnienie, rytm, zwrotka, refren, baśń, legenda

Pisanie

- dostrzeganie różnic między fonetyczną a graficzną formą wyrazu
- konstruowanie form wypowiedzi przewidzianych w materiale nauczania
- poprawne budowanie różnego typu zdań
- doskonalenie ortografii i interpunkcji
- pisanie zgodnie z tematem i celem, przy użyciu odpowiednich form wypowiedzi
- formułowanie wypowiedzi zgodnie ze świadomością celu
- poprawne budowanie tekstu z zastosowaniem środków językowych i przy przestrzeganiu norm ortograficznych, gramatycznych i interpunkcyjnych
- czytelne pisanie
- wyróżnianie części tekstu zgodnie z jego strukturą
- dostosowywanie zapisu do formy wypowiedzi

I. WPROWADZENIE

1. Na początku roku szkolnego (semestru) nauczyciel języka polskiego informuje uczniów i rodziców o ogólnych wymaganiach edukacyjnych z języka polskiego.

2. Wymagania edukacyjne z języka polskiego zgodne są z przyjętym w WSO modelem i obejmują wymagania podstawowe i ponadpodstawowe.
3. Oceny są jawne zarówno dla ucznia jak i jego rodziców (opiekunów prawnych).
4. Nauczyciel dostosowuje wymagania i kryteria oceniania dla uczniów z opiniami i orzeczeniami PPP

II. OGÓLNE ZASADY OCENIANIA

1. Przedmiotem oceny z języka polskiego są wiadomości i umiejętności, zdobywane przez ucznia w procesie nauczania oraz prezentowana przez niego postawa.
2. Na pierwszej lekcji zapoznaje się uczniów z zasadami oceniania i wymaganiami.
3. Oceniania dokonuje się w oparciu o skalę obowiązującą w polskim systemie oświaty.
4. Dopuszcza się stosowanie dodatkowych znaków: plus (+) i minus (-) przy ocenach częściowych.
5. Ocenianie jest jawne, a wystawiane oceny uzasadniane.
6. Minimalną ilość ocen częściowych w semestrze określa się na 6.
7. W sytuacjach wyjątkowych (przewlekła choroba, leczenie szpitalne, wypadek, przejście z innej szkoły, pisemne zwolnienie lekarskie itp.) uczeń otrzymuje ocenę semestralną i końcoworoczną z mniejszej liczby ocen częściowych.
8. Pomiar osiągnięć ucznia odbywa się za pomocą następujących narzędzi:
  - Odpowiedź ustna :
    - a) sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia w zakresie rozumienia problemu
    - b) określanie związków przyczynowo – skutkowych
    - c) definiowanie postaw i przekonań dotyczących danego działu programowego
    - d) orientacja w świecie literackim (tematyka, budowa świata przedstawionego, środki stylistyczne itp.)
    - e) przewidziane w podstawie programowej formy wypowiedzi
    - f) wiadomości gramatyczne
  - Prace pisemne (klasowe):
    - a) sprawdziany gramatyczne po każdym dziale
    - b) testy pisemne z zadaniami otwartymi i zamkniętymi
    - c) dyktando – pisanie ze słuchu
    - d) krótkie sprawdziany – kartkówki
    - e) wypracowania klasowe
    - f) wypracowania po omówieniu lektury
  - Prace terminowe:
    - a) krótkie prace domowe o charakterze celowym (notatka, lektura krótkiego tekstu)
    - b) wypracowania domowe
    - c) projekty
    - d) przeczytanie lektury
    - e) referaty i opracowania tematyczne
    - f) prace pisemne
    - g) konkursy polonistyczne
    - h) recytacja
  - Praca ucznia na lekcji.
  - Współudział w inscenizacji.

- Praca w grupach (uwzględniająca samoocenę ucznia).
9. Sprawdziany pisemne z gramatyki lub wypracowania, obejmujące dany dział materiału, zapowiada się na tydzień przed ich przeprowadzeniem.
10. Uczniowie są zobowiązani do uczestniczenia w sprawdzianie w określonym dniu.
11. Uczeń, który nie pisał sprawdzianu w wyznaczonym terminie, powinien to uczynić w ciągu dwóch tygodni od pierwszej daty sprawdzianu. Dokładny termin ustala nauczyciel wspólnie z uczniem.
12. Kartkówki (odpowiedzi pisemne) są przeprowadzane w ciągu 10-15 minut. Nie muszą być zapowiedziane. Zakres treści tych sprawdzianów obejmuje 3 ostatnie tematy.
13. Oceny z prac klasowych, sprawdzianów, testów i dyktand są zapisywane w dzienniku lekcyjnym kolorem zielonym i mają decydujący wpływ na ocenę semestralną i końcoworoczną
14. Ogólne kryteria dotyczące wiadomości i umiejętności, jakie uczeń powinien opanować po drugim etapie edukacyjnym:

- **dopuszczająca** - uczeń powinien opanować minimum zakresu treści kształcenia niezbędnej w dalszym nauczaniu, rozwiązywać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności, wyjaśniać przy pomocy nauczyciela podstawowe pojęcia;
- **dostateczna** - uczeń powinien czytać utwory ze zrozumieniem, dostrzegać najprostsze związki przyczynowo-skutkowe, odszukiwać w tekście najistotniejsze informacje, rozpoznawać intencję mówiącego, znać podstawowe pojęcia gramatyczne;
- **dobra** - uczeń powinien wykazywać się aktywnością, korzystać ze słowników i encyklopedii, wypowiadać się o utworach literackich, posługując się odpowiednim słownictwem, płynnie i głośno czytać, tworzyć różne formy wypowiedzi, rozpoznawać części mowy i zdania, dostrzegać różnicę między głoską a literą, poprawnie dzielić wyrazy na sylaby, akcentować, wyodrębnić części słowotwórcze;
- **bardzo dobra** - uczeń powinien wykazać się nie tylko dużą wiedzą, ale też potrafić samodzielnie wyciągać wnioski, nazywać własne uczucia i wrażenia, uzasadniać własne stanowisko, określać funkcje elementów tekstu, redagować różne formy wypowiedzi z zastosowaniem reguł ortograficznych, interpunkcyjnych i gramatycznych;
- **celująca** - uczeń powinien samodzielnie rozwijać zainteresowania, wykazywać się wiedzą dodatkową, uczestniczyć w konkursach przedmiotowych, odznaczać się elokwencją! Kulturą języka w przekazywaniu wiadomości.

III SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

1. Uczniowie są oceniani w skali :1-6

2. Zakresy oceniania:

a) **CZYTANIE:**

Celujący

- indywidualność interpretacji czytanego tekstu,
- czytanie głośne, wyraźne, płynne, z uwzględnieniem znaków przestankowych, akcentów logicznych,
- właściwe tempo czytania.

Bardzo dobry

- wymogi 2,3 zawarte w ocenie celującej,

Dobry

- drobne usterki w płynności czytania,

- pozostałe wymogi z oceny bardzo dobrej.

Dostateczny

- czytanie ciche,
- zachwiana płynność czytania,
- pozostałe wymogi jak w ocenie dobrej. Dopuszczający
- liczne usterki w płynności czytania i w przestankowaniu, □ zachwiane tempo i rytm czytania,
- pozostałe wymogi jak w ocenie dostatecznej.

Niedostateczny

- czytanie nie spełnia powyższych kryteriów.

b)RECYTACJA:

Celujący

- bezbłędne opanowanie pamięciowe tekstu,
- wyraziste przekazywanie sensu wygłaszanego tekstu,
- brak błędów w akcentowaniu,
- odpowiednie tempo i intonacja,
- poprawne artykułowanie głosek,
- indywidualność interpretacji.

Bardzo dobry

- bezbłędne opanowanie pamięciowe tekstu,
- wyraziste przekazywanie sensu wygłaszanego tekstu,
- brak błędów w akcentowaniu, odpowiednie tempo i intonacja,
- poprawne artykułowanie głosek.

Dobry

- dopuszczalne drobne potknięcia w pamięciowym opanowaniu tekstu,
- pozostałe kryteria jak w ocenie bardzo dobrej.

Dostateczny

- dopuszczalne drobne potknięcia w pamięciowym opanowaniu tekstu, w akcentowaniu i intonacji,
- niewydatnianie sensu wygłaszanego tekstu.

Dopuszczający

- liczne potknięcia w opanowaniu pamięciowym tekstu,
- pozostałe kryteria jak w ocenie dostatecznej.

Niedostateczny

- nieoppanowanie tekstu.

c) WYPOWIEDZI USTNE:

celujący	Wypowiedź ustna jest całkowicie poprawna pod względem językowo-stylistycznym i merytorycznym, poprawna pod względem kompozycyjnym. Uczeń prezentuje wiadomości wykraczające poza program nauczania danej klasy, dokonuje uogólnień, wyraża własne sądy, ocenia. W wypowiedzi uwzględnia właściwe dla przyjętej formy środki językowe, posługuje się piękną polszczyzną.
bardzo dobry	Wypowiedź ustna jest poprawna pod względem językowo-stylistycznym i merytorycznym o logicznym układzie treści. Temat wyczerpująco zrealizowany, pełny zakres wiadomości. W wypowiedzi uwzględniane są właściwe dla danej formy środki językowe. Uczeń wyraża własne sądy, uogólnienia, posługuje się poprawną polszczyzną.
dobry	Wypowiedź ustna jest całkowicie samodzielna, poprawna pod względem językowo-stylistycznym, logicznym, zawiera większość wymaganych wiadomości. Kompozycja schematyczna. Wydarzenia uporządkowane są zgodnie z chronologią lub informacje zgodnie z planem. Uczeń posługuje się poprawną polszczyzną.
dostateczny	Wypowiedź ustna budowana jest na ogół samodzielnie (z niewielkim ukierunkowaniem nauczyciela), z uwzględnieniem zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań i precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa. Zdarzają się uchybienia w układzie treści, np. brak wstępu lub zakończenia. Uczeń prezentuje w odpowiedzi ustnej podstawowy zakres wiadomości i umiejętności.
dopuszczający	W wypowiedzi ustnej uczeń popełnia błędy merytoryczne i językowo-stylistyczne, ale samodzielnie lub z pomocą nauczyciela udziela odpowiedzi na postawione pytania. Opowiada o zdarzeniach, których sam był uczestnikiem, formułuje najprostsze formy wypowiedzi. Treści są nieuporządkowane.
niedostateczny	Wypowiedź ustna nie jest poprawna pod względem językowym i rzeczowym. Nawet z pomocą nauczyciela uczeń nie jest w stanie odpowiedzieć na pytania i sformułować dłuższej wypowiedzi.

d) **PRACE PISEMNE:**

Elementy oceny	Celujący	Bardzo dobry	Dobry	Dostateczny	Dopuszczający	Niedostateczny
I. Temat, jego zrozumienie, rozwinięcie, zakres treści, stopień wyczerpania.	całkowita zgodność z tematem, szeroki zakres treści, samodzielna, oryginalna interpretacja utworów i faktów, twórcze podejście, trafność sądów, treści wykraczające poza program	zgodność z tematem, pełen zakres wiadomości rzeczowych, dojrzałość sądów, trafność doboru lektur, problemowe podejście do tematu	drobne odstępstwa od tematu, zadowalający stopień wyczerpania, na ogół poprawne ujęcie i rozwinięcie tematu, odtwórcze przekazywanie wiadomości, miejscami streszczanie	częściowa zgodność, niepełne ujęcie, niewyczerpanie tematu, powierzchowność sądów, przewaga streszczenia nad ujęciem problemowym	liczne odstępstwa, dygresje, uboga treść, niezajomość problemów, błędy w rozumowaniu, brak oceny problemów, brak wniosków	niezgodność z tematem, nawet w połowie niewyczerpanie tematu (bez względu na inne kryteria)
II. Forma pracy, koncepcja, kompozycja	nietykowa, ciekawy pomysł, wyraźna, logiczna koncepcja	przejrzysty zamysł, świadome wykorzystanie formy, logika	poprawna, ale schematyczna, „szkolne”, brak spójności między ogniwami pracy, są jej trzy elementy we właściwych proporcjach	brak świadomej kompozycji, układ narzucony zewnątrz przez tytuły omawianych lektur, trzy elementy, ale zachwiane ich proporcje	chaos, niespójność poszczególnych części, brak jednego elementu (np. zakończenia)	brak wszelkiego uporządkowania
III. Poziom językowy: • leksyka • fleksja • składnia • frazeologia	styl dojrzały, indywidualny, bogactwo wszystkich środków językowych,	poprawny, jasny, zrozumiały, bogaty język, brak poważnych błędów językowych	drobne usterki językowe, mieszczące się jednak w normie języka,	dopuszczalne potknięcia stylistyczne, powtarzalność wyrazów, niezbyt bogate słownictwo,	ubogi, monotony, niefunkcjonalny język, brak kontroli nad składnią, błędy w	rażące błędy językowe, składnia języka mówionego

	wykorzystanie ich funkcji stylistycznej		niewykorzystanie w pełni bogactwa środków językowych	frazologia, składnia	spójności zdań, ubogie słownictwo	
IV. Wygląd pracy: • czytelność pisma • układ graficzny	bez zarzutu	czytelna, drobne usterki graficzne	czytelna, ale mało estetyczna	brak akapitów	niekiedy nieczytelna, brak akapitów	nie do przyjęcia

3.PUNKTY OTRZYMANE ZA SPRAWDZIANY I KARTKÓWKI W PRZELICZENIU NA PROCENTY I OCENY:

L.p.	Oceny	Procenty udziału punktów
1	niedostateczny	0 – 30%
2	dopuszczający	31 – 50%
3	dostateczny	51 – 74%
4	dobry	75 – 90%
5	bardzo dobry	91 – 100%
6	celujący	100% + dodatkowe zadania

Ocenę celującą ze sprawdzianu otrzyma uczeń, który wykonał prawidłowo wszystkie polecenia obowiązkowe i nadprogramowe.

4.OCENY ZA DYKTANDA.

bardzo dobry – 0 błędów pierwszego stopnia
dobry – 1- błąd pierwszego stopnia
dostateczny – 2-3 błędy pierwszego stopnia
dopuszczający – 4 błędy pierwszego stopnia
niedostateczny – 5 błędów pierwszego stopnia

trzy błędy drugorzędne są traktowane jako jeden pierwszego stopnia
trzy błędy ortograficzne są traktowane jako jeden pierwszego stopnia
błędy pierwszego stopnia obejmują następujące zasady:

- pisownia “ó”, “u”,
- pisownia “rz”, “t”,
- pisownia “ch”, “h”,
- oraz zasada sprawdzana na dyktandzie (np. wielka litera)

5.Dopuszcza się stosowanie symboli “+” i ”–“ przy ocenie aktywności ucznia lub jej ciągłego braku. Ocenę bardzo dobrą za aktywność otrzyma uczeń, który uzyska pięć “+”. Dopuszcza się postawienie oceny niedostatecznej za ciągły brak aktywności ucznia zaznaczony pięcioma symbolami“ – “.

IV.PRAWA I OBOWIĄZKI UCZNI

1.Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Przez nieprzygotowanie do lekcji rozumiemy: brak zeszytu, brak zeszytu ćwiczeń, brak pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji. 2.Nieprzygotowanie zaznacza się w dzienniku symbolem “ np.” Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej, uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
3.Nie podlegają usprawiedliwieniu: brak wypracowania, nieprzeczytanie lektury, nieprzygotowanie recytacji wiersza lub inscenizacji, brak projektu, gdyż są to prace długoterminowe.

4. Wszystkie zadane lektury są obowiązkowe. Brak znajomości ich treści i zagadnień z nich wpływających będzie punktowany oceną niedostateczną. Każdy uczeń otrzymuje ocenę ze znajomości lektury (na podstawie kartkówek, opowiadania, rozumienia treści, oceny aktywności lub jej braku-system „+” i „-„)
5. W przypadku tygodniowej nieobecności usprawiedliwionej uczeń powinien nadrobić braki w ciągu tygodnia. Jeśli absencja jest dłuższa – w ciągu dwóch i pół tygodnia.
6. Zeszyt przedmiotowy będzie kontrolowany i oceniany podczas sprawdzania prac domowych. Przy ocenie zeszytu brane będą pod uwagę następujące elementy:
  - a) estetyka pisma i prowadzonych notatek
  - b) ortografia i stylistyka
  - c) systematyczność notowania i wklejania kart pracy
  - d) wzbogacanie zeszytu ciekawymi informacjami i ilustracjami.
7. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji, może być niesklasyfikowany
8. Uczeń ma prawo zgłosić dyrektorowi szkoły fakt naruszania przez nauczyciela przedmiotowego systemu oceniania.
9. Wszelkie kwestie nieuregulowane przedmiotowym systemem oceniania rozstrzyga nauczyciel, a kwestie sporne dyrektor szkoły.
10. Uczniów i nauczyciela obowiązują zasady współżycia społecznego, kultury i dobrego wychowania.

V. POPRAWIANIE WYNIKÓW NIEKORZYSTNYCH

1. Poprawianie ocen cząstkowych:

- a) Uczeń ma prawo poprawić każdą ocenę w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
- b) Nauczyciel ustala zakres materiału i umiejętności koniecznych do poprawy oceny.
- c) Nauczyciel określa formę odpowiedzi (ustna, pisemna).
- d) Stopień trudności zadań musi odpowiadać wymaganiom edukacyjnym na daną ocenę, o którą ubiega się uczeń
- e) Uczeń otrzymuje wyższą cenę, jeśli sprostał wymaganiom edukacyjnym przypisanym ocenie, o którą się ubiega.
- f) Poprawa ocen negatywnych z pracy klasowej, sprawdzianu czy dyktanda jest dobrowolna.
- g) Uczeń pisze poprawę tylko jeden raz w terminie nieprzekraczającym dwóch tygodni od rozdania prac, w formie ustalonej przez nauczyciela.
- h) Termin poprawy pracy klasowej jest ustalany wspólnie pomiędzy nauczycielem i uczniami. Jeśli wspólne ustalenia nie są możliwe, termin wyznacza nauczyciel.
- i) Nową, poprawioną ocenę, stawia się w dzienniku lekcyjnym obok poprzedniej oceny otrzymanej ze sprawdzianu. Stawiając ocenę semestralną lub końcoworoczną, bierze się pod uwagę obydwie oceny uzyskane ze sprawdzianu. Maksymalna ocena z poprawianej pracy, jaką może uzyskać uczeń to bardzo dobry.
- j) Ustnie pracę pisemną może poprawiać ten uczeń, który zgodnie z orzeczeniem PPP wymaga indywidualnego podejścia lub pomocy nauczyciela.

2. Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana semestralnej i rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych określa statut szkoły **paragraf punkt**

VI.SZCZEGÓŁOWE TREŚCI NAUCZANIA I OSIĄGNIĘCIA

KLASA IV

Kształcenia literacko-kulturowe				
Cele kształcenia	Przewidywane osiągnięcia ucznia			
	konieczne 2	podstawowe 3	rozszerzające 4	dopełniające 5
Słuchanie	-słucha z uwagą i zrozumieniem -odróżnia komunikaty werbalne od niewerbalnych	-jak obok, oraz: -samodzielnie odczytuje komunikaty niewerbalne -odróżnia nadawcę od odbiorcy	-jak obok, oraz: -aktywnie i uważnie słucha wypowiedzi innych osób -rozpoznaje intencję mówiącego	-jak obok, oraz: -stosuje w życiu codziennym komunikaty niewerbalne -odróżnia informacje ważne od mniej ważnych
Mówienie	-udziela samodzielnie odpowiedzi na proste pytania w krótszej i dłuższej formie -w kilku prostych zdaniach opowiada o sobie i otaczającego go rzeczywistości -przy pomocy nauczyciela lub samodzielnego przekazuje treść przeczytanego łatwego tekstu -zna lektury we wskazanych przez nauczyciela fragmentach -rozumie różnicę pomiędzy światem przedstawionym utworu a światem rzeczywistym -wyodrębnia główne postacie literackie -łączy tytuły utworów z nazwiskami autorów -potrafi wyodrębnić najważniejsze wydarzenia w utworze literackim	-jak obok, oraz: -opowiada o różnych wydarzeniach dotyczących otaczającej go rzeczywistości -samodzielnie odtwarza treści tekstów po cichym przeczytaniu -samodzielnie wypowiada się na temat przeczytanej lektury i innych utworów literackich -opowiada przebieg wydarzeń -odróżnia dobre i złe zachowanie bohaterów -rozdziela postacie zmyślane od rzeczywistych, fantastyczne od realistycznych -opisuje ustnie osoby, zwierzęta, przedmioty -wypowiada się w kilku zdaniach na temat programu telewizyjnego -wygłasza z pamięci dłuższe fragmenty utworów literackich	-jak obok, oraz: -zna i potrafi przedstawić elementy świata przedstawionego, -potrafi oceniać postępowanie bohatera literackiego, -potrafi przedstawić treść utworu literackiego w formie ilustracji, scenki dramatycznej lub krótkiej inscenizacji -mówi z przejrzystością intencji, z uwzględnieniem różnorodnych sytuacji, -wyraża swoje refleksje i odczucia, -opowiada przebieg wydarzeń zgodnie z chronologią, -stosuje we własnych tekstach mówionych opis i opowiadanie,	-jak obok, oraz: -odróżnia pojęcia narratora i podmiotu lirycznego -dokonuje autoprezentacji z uwzględnieniem własnych zainteresowań -wypowiada się na temat utworów literackich z wykorzystaniem przewidzianej w klasie IV terminologii -układa spójną wypowiedź z elementami oceny na temat obrazów, fotografii i ilustracji -wypowiada się na temat programu telewizyjnego z uwzględnieniem oceny dzieła

	<p>-opowiada tym co widzi na obrazie, fotografii lub ilustracji</p> <p>-wygłasza z pamięci krótkie fragmenty utworów</p>			
Czytanie	<p>-czyta cicho i głośno oraz z podziałem na role,</p> <p>-wyszukuje w tekście najprostsze informacje sformułowane wprost,</p> <p>-odróżnia wiersz od pozy,</p> <p>-wskazuje w wierszu wers, strofę, rym i refren,</p> <p>-rozpoznaje czas i miejsce akcji,</p> <p>-wymienia bohaterów utworów,</p> <p>-odróżnia baśń od legendy,</p> <p>-rozpoznaje komiks,</p> <p>-korzysta ze Słownika ortograficznego Słownika języka polskiego</p>	<p>-jak obok, oraz:</p> <p>-odnajduje w wierszu epitety i porównania,</p> <p>-określa, kim jest osoba wypowiadająca się w wierszu i utworze epickim,</p> <p>-wyróżnia w tekście dialog, opis i opowiadanie,</p> <p>-rozwiązuje proste krzyżówki, rebusy i zagadki,</p> <p>-odróżnia reklamę od innych komunikatów,</p> <p>-wskazuje różne źródła informacji,</p> <p>-odczytuje proste dane z wykresów</p>	<p>-jak obok, oraz:</p> <p>-czyta głośno i cicho z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków przystankowych,</p> <p>-wyszukuje w tekście informacje,</p> <p>-określa temat utworu,</p> <p>-wyjaśnia, co to jest wers, strofa, rym i refren,</p> <p>-przedstawia fabułę utworu,</p> <p>-dostrzega pozytywne i negatywne postawy bohaterów literackich,</p> <p>-rozwiązuje i układa proste krzyżówki, rebusy i zagadki,</p> <p>-podaje najważniejsze cechy charakterystyczne dla baśni, legendy i komiksu,</p> <p>-korzysta ze Słownika wyrazów bliskoznacznych,</p> <p>-korzysta z innych źródeł informacji, np. Internetu</p>	<p>-jak obok, oraz:</p> <p>-wyróżnia w utworze obrazy poetyckie.</p> <p>-przedstawia dosłowne i przenośne znaczenie utworu poetyckiego,</p> <p>-wskazuje w tekście onomatopeje, ożywienia i uosobienia,</p> <p>-omawia podstawowe elementy świata przedstawionego,</p> <p>-analizując obraz, odróżnia portret od pejzażu i martwej natury, określa kolorystykę, opowiada o nastroju obrazu,</p> <p>-odczytuje dane z wykresów,</p> <p>-określa plusy i minusy korzystania z komputera i oglądania telewizji</p>
Pisanie	<p>-tworzy krótkie wypowiedzi pisemne,</p> <p>-tworzy krótki opis przedmiotu, zwierzęcia, osoby,</p> <p>-układa prosty dialog,</p> <p>-z pomocą nauczyciela redaguje proste formy użytkowe: zawiadomienie i kartkę pocztową,</p> <p>-tworzy e-mail,</p> <p>-wskazuje akapity w tekście,</p>	<p>-jak obok, oraz:</p> <p>-porządkuje wg. chronologii plan ogólny wydarzeń,</p> <p>-samodzielnie redaguje proste formy użytkowe: zawiadomienie, kartkę pocztową i ogłoszenie,</p> <p>-układa krótki list o charakterze prywatnym,</p> <p>-samodzielnie redaguje kilkudzaniową notatkę,</p>	<p>-jak obok, oraz:</p> <p>-konstruuje wypowiedzenia jednozdaniowe różnego typu z zachowaniem reguł ortograficznych,</p> <p>-podejmuje próbę sporządzenia planu ogólnego wydarzeń,</p> <p>-układa poprawnie i zapisuje dialog,</p> <p>-redaguje list z zastosowaniem zwrotów grzecznościowych,</p> <p>-redaguje krótkie opowiadanie twórcze</p>	<p>-jak obok, oraz:</p> <p>-redaguje krótki plan na podstawie opowiadania,</p> <p>-redaguje opis przedmiotu, zwierzęcia i osoby,</p> <p>-układa samodzielnie baśni,</p> <p>-na podstawie informacji zapisuje dane w postaci graficznej,</p> <p>-stosuje akapity w dłuższych wypowiedziach pisemnych,</p>

	-redaguje prostą kilkudzaniową notatkę	-potrafi w formie pisemnej zredagować opowiadanie odtwórcze, -próbuję częściowo scharakteryzować bohatera literackiego	oparte na własnych doświadczeniach, -wspólnie redaguje i zapisuje krótką rozmowę związaną z codzienną sytuacją	-pisze o przeżyciach i stanach psychicznych bohaterów, -podejmuje samodzielne próby wprowadzania dialogu do opowiadania
--	--	---	---	--

Odniesienie do podstawy programowej

- Pojęcia nadawcy i odbiorcy, sposoby rozpoznawania intencji wypowiedzi (np. pytam, odpowiadam, informuję, proszę)
- Właściwości opowiadania, opisu, dialogu oraz prostych form użytkowych.
- Terminy związane z przekazami ikonicznymi, radiem, telewizją, filmem, teatrem, prasą.
- Akcent wyrazowy, intonacja.
- Różnice między językiem potocznym a językiem literatury oraz językiem regionu.
- Terminy: bohater, wątek, akcja, autor, narrator, epitet, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy, rym, zwrotka, refren, baśń, opowiadanie, powieść, proza, poezja.
- Wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, w tym równoważniki zdań.

Nauka o języku				
Formy porozumiewania się	-umiejętnie komunikuje się w sytuacjach codziennych, -używa form grzecznościowych	-jak obok, oraz: -przedstawia się w zależności od sytuacji	-jak obok, oraz: -wyraża własne uczucia, -formułuje prośbę i podziękowanie, -rozdziela nadawcę i odbiorcę	-jak obok, oraz: -dobiera właściwe argumenty, -zna podstawową zasadę akcentowania, poprawnie akcentuje dane przykłady
Czasownik	-odróżnia czasownik od innych części mowy, -odmienia czasownik przez osoby	-jak obok, oraz: -odróżnia formy osobowe od niesobowych, -odróżnia rodzaj męskoosobowy od niemęskoosobowego	-jak obok, oraz: -tworzy poprawne formy trudnych czasowników, -odmienia czasowniki i używa ich w zdaniu	-jak obok, oraz: -używa bezokoliczników, -poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach
Rzeczownik	-odróżnia rzeczownik od innych części mowy, -odmienia rzeczownik przez przypadki	-jak obok, oraz: -stosuje różne formy rzeczowników w zdaniach, -określa rodzaj rzeczownika	-jak obok, oraz: -odróżnia rzeczowniki pospolite od własnych i poprawnie je zapisuje, -ustala, o czym informują liczby i przypadki rzeczownika, -określa formy rzeczowników	-jak obok, oraz: -buduje zdania z różnymi formami rzeczowników, -ustala, jakich przypadków rzeczownika wymagają poszczególne czasowniki
Przymiotnik i przysłówki	-odróżnia przymiotnik i przysłówki od innych części mowy,	-jak obok, oraz: -wyszukuje przymiotniki i przysłówki w tekście	-jak obok, oraz: -umie zastosować odpowiednie formy	-jak obok, oraz: -uzupełnia tekst odpowiednimi formami

	-odmienia przymiotnik przez przypadki		przymiotnika w zdaniu, -posługuje się przysłówkami w zdaniu	przymiotnika, -dostrzega związki między przysłówkiem a czasownikiem oraz przymiotnikiem i rzeczownikiem
Przyimek i spójnik	-odróżnia przyimek i spójnik od innych części mowy	-jak obok, oraz: -tworzy wyrażenia przyimkowe	-jak obok, oraz: -używa spójników i przyimków w zdaniach	-jak obok, oraz: -ustala funkcje przyimków i spójników w zdaniach
Zdanie	-buduje zdania pojedyncze, -rozumie pojęcie zdania; potrafi je wyodrębnić w mowie i w piśmie	-jak obok, oraz: -odróżnia zdanie od innych wypowiedzi, -buduje zdania pojedyncze nierozwinięte, -rozumie pojęcie zdania nierozwiniętego i rozwiniętego; potrafi rozwinąć zdanie proste, -na podstawie liczby orzeczeń rozpoznaje zdanie pojedyncze i złożone	-jak obok, oraz: -samodzielnie rozróżnia zdanie pojedyncze od złożonych, -buduje zdania pojedyncze rozwinięte	-jak obok, oraz: -używa zdań zgodnie z intencją nadawcy, -stosuje odpowiednie znaki interpunkcyjne w tekście
Podmiot i orzeczenie	-wskazuje różnice między częścią mowy a częścią zdania	-jak obok, oraz: -odszukuje w zdaniu główne części zdania	-jak obok, oraz: -dodaje określenia do podmiotu i orzeczenia, -zauważa związki między podmiotem i orzeczeniem	-jak obok, oraz: -rozwicka zdania poprzez dodawanie określeń do podmiotu i orzeczenia
Litery i głoski	-ustala kolejność liter w alfabecie, -wymienia samogłoski i spółgłoski, -dzieli wyrazy na sylaby	-jak obok, oraz: -dostrzega różnicę między głoską a literą, -wie co to jest akcent	-jak obok, oraz: -porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej, -ustala różnicę między głoską a literą, -odróżnia samogłoski od spółgłosek	-jak obok, oraz: -odróżnia głoski dźwięczne i bezdźwięczne, twarde i miękkie, ustne i nosowe, -poprawnie akcentuje wyrazy
Formy wypowiedzi	-wskazuje nadawcę i odbiorcę, -wyróżnia elementy kartki pocztowej i listu, -umiejętnie adresuje kartkę pocztową i list, -konstruuje zwięzłe wypowiedzi	-jak obok, oraz: -używa zwrotów grzecznościowych, -odróżnia opis od innych form wypowiedzi, -wskazuje różnicę między opisem postaci i przedmiotem, -tworzy opowiadanie na podstawie podanego	-jak obok, oraz: -poprawnie konstruuje wypowiedź, -określa tematykę ogłoszenia i zawiadomienia, -zachowuje chronologię wydarzeń w opowiadaniu,	-jak obok, oraz: -tworzy opis na podstawie ilustracji lub zdjęcia, -wplata do opowiadania inne formy wypowiedzi, -pisze poprawnie pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym i

		planu, -tworzy krótkie wypowiedzi z dialogiem, -uzupełnia dialogiem komiks	-prawidłowo zapisuje dialog	gramatycznym
--	--	--	-----------------------------	--------------

Odniesienie do podstawy programowej

- Pojęcia nadawcy i odbiorcy, sposoby rozpoznawania intencji wypowiedzi.
- Odmienne i nieodmienne części mowy oraz podstawowe kategorie fleksyjne.
- Wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, w tym zdania i równoważniki zdań.
- Związki wyrazów w zdaniu, w tym rola podmiotu i orzeczenia.
- Rodzaje głosek.
- Akcent wyrazowy, intonacja.
- Właściwości opowiadania, opisu, dialogu oraz pozostałych form użytkowych

Ortografia i interpunkcja				
Ortografia	-poprawnie przenosi wyrazy	-jak obok, oraz: -podejmuje próbę pisania z zachowaniem reguł ortograficznych	-jak obok, oraz: -formułuje podstawowe reguły ortograficzne i stosuje je w praktyce	-jak obok, oraz: -świadomie stosuje reguły ortograficzne
Interpunkcja	-stawia przecinek przed niektórymi spójnikami	-jak obok, oraz: -podejmuje próbę samodzielnego zapisu dialogu z użyciem odpowiednich znaków interpunkcyjnych	-jak obok, oraz: -określa przed jakimi spójnikami stawia się przecinki, a które spójniki tego nie wymagają	-jak obok, oraz: -stosuje wiedzę w praktyce

W semestrze nauczyciel powinien przeprowadzić:

- dwie prace klasowe (wypracowania),
- dwa lub trzy sprawdziany w formie testu zawierającego elementy czytania ze zrozumieniem i nauki o języku (zdania na sprawdzianie powinny mieć różnorodną formę czyli: wielokrotnego wyboru, na dobieranie typu prawda- fałsz, krótkiej i rozszerzonej odpowiedzi,
- dwa lub trzy dyktanda

KLASA V

Cele kształcenia	Przewidywane osiągnięcia ucznia			
	konieczne	podstawowe	rozszerzające	dopełniające
	2	3	4	5
Kształcenie literacko- kulturowe Doskonolenie umiejętności nabytych w klasie IV				
Śłuchanie	-słucha z uwagą i zrozumieniem, -rozpoznaje	Jak obok, oraz: -wskazuje najbardziej	Jak obok, oraz: -rozpoznaje intencje i uczucia nadawcy,	Jak obok, oraz: -układa informacje od najbardziej

	uczucia mówiącego, np. radość, smutek	typowe dla słuchowisk radiowych środki wyrazu	-dokonuje selekcji informacji, -wymienia elementy odróżniające słuchowisko radiowe od utworów literackich	szczegółowych do najbardziej ogólnych, -potrafi określić funkcje tła akustycznego w słuchowiskach radiowych
Mówienie	-opowiada o sobie i zdarzeniach rzeczywistych lub fikcyjnych, -określa różnice między kłótnią a dyskusją -odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości -potrafi opowiedzieć treść mitu o Prometeuszu, Dedalu i Ikarze oraz Syzyfie, obejrzanego filmu i wysłuchanego słuchowiska radiowego	Jak obok, oraz: -podejmuje próbę sformułowania argumentów, -objaśnia znaczenie podstawowych związków frazeologicznych pochodzenia mitologicznego i próbuje włączyć je do swojego języka, -wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy	Jak obok, oraz: -bierze udział w dyskusji i przestrzega jej zasad, -potrafi opowiedzieć prawdziwą historię z elementami fikcji, -samodzielnie formułuje argumenty -potrafi opowiedzieć treść wybranych mitów i opowieści biblijnych -recytuje wiersze i fragmenty prozy z uwzględnieniem zasad recytacji	Jak obok, oraz: -wyjaśnia motywy postępowania bohaterów -wyjaśnia dosłowne i przenośne znaczenie frazeologizmów pochodzenia mitologicznego i biblijnego -posługuje się wyrażeniami odwołującymi się do Biblii i mitologii, włącza je do języka czynnego
Czytanie	-czyta wyraziście -odróżnia autora od narratora -korzysta ze Słownika wyrazów obcych -krótco potrafi opowiedzieć treść filmu -odróżnia film dokumentalny od fabularnego i animowanego -odróżnia teksty reklamowe od tekstów literackich	Jak obok, oraz: -wskazuje w tekście i posługuje się pojęciami: świat przedstawiony, bohater, narrator, proza, poezja -wskazuje alegorię w bajce -odróżnia utwór o tematyce biblijnej od mitologii - analizując film, czynnie posługuje się terminami: reżyser, aktor, scenariusz -podaje tytuły przynajmniej trzech adaptacji filmowych	Jak obok, oraz: -czyta różne teksty literackie, publicystyczne, popularnonaukowe -rozdziela je ze względu na tematykę i język -potrafi wytłumaczyć różnice między autorem a narratorem -wyjaśnia funkcję środków stylistycznych w wierszu -dostrzega różnicę między instrukcją a przepisem -wyjaśnia różnicę między utworem literackim a jego filmową adaptacją -wymienia podstawowe gatunki filmowe	Jak obok, oraz: -posługuje się czynnie terminami wątek, fikcja literacka -dostrzega uniwersalne wartości tekstów literackich -omawia charakterystyczne elementy mitu, bajki, legendy, opowieści biblijnej -wyjaśnia różnicę między filmem dokumentalnym, fabularnym i animowanym -czynnie posługuje się terminami: scenarzysta, producent, kostiumolog, charakteryzator, scenograf, dubbing,

				kaskader, statysta, plan, scena, ujęcie, operator
Pisanie	-potrafi ułożyć swój plan dnia -redaguje krótkie formy użytkowe -odróżnia teksty reklamowe od tekstów literackich -sporządza krótką notatkę na dowolny temat -buduje zdania pojedyncze i złożone	Jak obok, oraz: -redaguje plan na podstawie opowiadania -przekształca dialog na wypowiedź ciągłą -odróżnia sprawozdanie od streszczenia -redaguje dłuższe formy użytkowe	Jak obok, oraz: -układa plan szczegółowy - tworzy opowiadanie twórcze i odtwórcze -redaguje opowiadanie z użyciem dialogu -potrafi zredagować sprawozdanie z różnych wydarzeń -odróżnia i podaje wyróżniki przepisu i instrukcji -sporządza notatkę w postaci schematu, tabeli, wykresu	Jak obok, oraz: -tworzy opowiadanie twórcze i odtwórcze, sprawozdanie z zachowaniem reguł ortograficznych, interpunkcyjnych i gramatycznych -tworzy teksty poetyckie, w tym bajki -potrafi stworzyć reklamę i własny komiks -przekształca komiks w opowiadanie z dialogiem
<p>Odniesienie do podstawy programowej</p> <p>-Terminy związane z przekazami ikonicznymi, radiem, telewizją, filmem, teatrem, prasą. -Właściwości opowiadania, opisu, dialogu oraz prostych form użytkowych. -Wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, w tym równoważniki zdań i zdania. -Terminy: bohater, wątek, akcja, autor, narrator, epitet, wyraz dźwiękonaśladowczy, rym, zwrotka, refren, baśń, opowiadanie, powieść, proza, poezja. -Pojęcia: fikcja literacka, świat przedstawiony, nadawca, odbiorca, podmiot mówiący, narracja, przenośnia, rytm. -Różnice między językiem potocznym a językiem literatury oraz językiem regionu.</p> <p style="text-align: center;"><i>Nauka o języku</i></p> <p style="text-align: center;">Doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV</p>				
Formy porozumiewania się	-używa słowa przepraszam -odróżnia przeprosiny od innego rodzaju wypowiedzi -stosuje formy grzecznościowe -wymienia okoliczności składania życzeń -odróżnia list od e-maila -prowadzi	Jak obok, oraz: -odróżnia prawdę od kłamstwa -rozpoznaje nieprawdę w wypowiedziach -stosuje formy grzecznościowe w przekazie pisemnym	Jak obok, oraz: -rozpoznaje intencję mówiącego -wymienia stałe elementy zaproszenia	Jak obok, oraz: -wskazuje różnice między przekazem ustnym a pisemnym

	rozmowę telefoniczną			
Czasownik	-wskazuje tryby czasownika - używa formy prostej i złożonej czasu przyszłego	Jak obok, oraz: -odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych	Jak obok, oraz: -poprawnie stosuje tryby czasownika w zdaniach -poprawnie zapisuje cząstki -bym, -byś, -by	Jak obok, oraz: -używa czasowników dokonanych i niedokonanych w zależności od charakteru wypowiedzi
Rzeczownik	-rozdziela rzeczowniki pospolite i własne, żywotne i nieżywotne, osobowe i nieosobowe -używa rzeczowników w zdaniu	Jak obok, oraz: -rozpoznaje rzeczowniki odczasownikowe	Jak obok, oraz: -potrafi zastosować rzeczowniki pospolite i własne, żywotne i nieżywotne, osobowe i nieosobowe w zdaniach	Jak obok, oraz: -tworzy rzeczowniki od czasowników
Przymiotnik	-określa formy przymiotnika	Jak obok, oraz: -odróżnia rodzaje przymiotników	Jak obok, oraz: -dostrzega związek przymiotnika z rzeczownikiem -używa w zdaniach przymiotników w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym	Jak obok, oraz: -potrafi ustalić, na czym polega związek przymiotnika z rzeczownikiem
Przysłówek	-potrafi odnaleźć przysłówki w zdaniu	Jak obok, oraz: -odróżnia przysłówki nie utworzone od przymiotników od przysłówek utworzonych od przymiotników	Jak obok, oraz: -tworzy samodzielnie przysłówki od przymiotników	Jak obok, oraz: -poprawnie używa przysłówek oznaczających sposób, miejsce i czas
Liczebnik	-odróżnia liczebnik od innych części mowy	Jak obok, oraz: -używa liczebników w zdaniu -rozdziela liczebniki główne, porządkowe, ułamkowe i zbiorowe	Jak obok, oraz: -dostrzega związki pomiędzy liczebnikiem a rzeczownikiem -odmienia liczebniki	Jak obok, oraz: -stosuje liczebniki ułamkowe -potrafi zastosować liczebniki zbiorowe w zdaniach
Zdanie	-zauważa różnicę między zdaniem a równoważnikiem zdania -wskazuje różnicę	Jak obok, oraz: -rozdziela zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	Jak obok, oraz: -potrafi przekształcić zdania na równoważniki zdań i odwrotnie -wyodrębnić zdania składowe w zdaniach złożonych	Jak obok, oraz: -przekształca zdania pojedyncze na złożone i odwrotnie

	między zdaniem pojedynczym a złożonym	-oddziela przecinkiem współrzędne składniki zdania	-odczytuje ze zdań i równoważników intencje nadawcy	-tworzy zdania złożone współrzędnie i podrzędnie -przedstawia na wykresie zdania złożone współrzędnie i podrzędnie
Związki wyrazów	-wskazuje w zdaniu związki wyrazowe	Jak obok, oraz: -potrafi odszukać w zdaniach wyrazy łączące się w związki	Jak obok, oraz: -rozdziela wyraz nadrzędny i podrzędny	Jak obok, oraz: -przedstawia graficznie związki wyrazów -wskazuje związki współrzędne
Części zdania	-potrafi dopasować orzeczenie i podmiot pod względem formy i znaczenia	Jak obok, oraz: -rozwiija zdania poprzez dodawanie do podmiotu i orzeczenia przydawek, dopełnień i okoliczników	Jak obok, oraz: -potrafi sporządzić wykres zdania	Jak obok, oraz: -sporządza wykres zdania nazywając wszystkie części zdania
Litery i głoski	-odróżnia głoskę od litery	Jak obok, oraz: -wyjaśnia znaczenie wyrazów utworzonych poprzez wymianę głosek	Jak obok, oraz: -tworzy nowe wyrazy poprzez zamianę głosek: ustnej na nosową, twardej na miękką, dźwięcznej na bezdźwięczną	Jak obok, oraz: -poprawnie akcentuje różne formy danego wyrazu
Formy wypowiedzi	-wyróżnia najważniejsze elementy sprawozdania -skonstruować proste przepisy -odróżnia plan szczegółowy od ramowego -potrafi napisać plan dnia -wyszukuje najważniejsze wydarzenia w utworze -odróżnia przepis od instrukcji -odróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej	Jak obok, oraz: -samodzielnie potrafi zebrać informacje do napisania sprawozdania -przekształca plan ramowy w plan szczegółowy -umiejętnie pisze wstęp, rozwinięcie i zakończenie w określonej formie wypowiedzi -stosuje narrację pierwszo- i trzecioosobową -pisze	Jak obok, oraz: -pisze sprawozdania z autentycznych wydarzeń -konstruuje instrukcję -tworzy plan na podstawie opowiadania -przekształca plan w opowiadanie -prawidłowo zapisuje dialog w opowiadaniu -pisze streszczenie na podstawie opowiadania	Jak obok, oraz: -podaje cel stosowania planu -wplątuje dialog w opowiadanie -tworzy opowiadanie na podstawie komiksu -ukazuje uczucia w opisie przeżyć wewnętrznych -pisze poprawnie pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym i gramatycznym

		streszczenie na podstawie planu -opisuje krajobraz i dzieło sztuki -potrafi skonstruować opis postaci		
Odniesienie do podstawy programowej				
<p>-Pojęcia nadawcy i odbiorcy, sposoby rozpoznawania intencji wypowiedzi. -Odmienne i nieodmienne części mowy oraz podstawowe kategorie fleksyjne. -Wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, w tym zdania i równoważniki zdań. -Związki wyrazów w zdaniu, w tym rola podmiotu i orzeczenia. -Związki znaczeniowe między wyrazami. -Rodzaje głosek. -Akcent wyrazowy, intonacja.</p>				
Ortografia i interpunkcja				
Doskonalenie umiejętności nabytych w klasie IV				
Ortografia	-poprawnie zapisuje cząstki trybu przypuszczającego -wskazuje zasady pisowni nie z różnymi częściami mowy	Jak obok, oraz: -poprawnie zapisuje rzeczowniki z zakończeniami -arz, -erz, -aż, -eż	Jak obok, oraz: -poprawnie zapisuje i, j po spółgłoskach i samogłoskach	Jak obok, oraz: -poprawnie zapisać liczebniki i przymiotniki złożone
Interpunkcja	-wstawia przecinek przed powtórzonym spójnikiem	Jak obok, oraz: -oddziela przecinkiem jednorodne człony zdania	Jak obok, oraz: -poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne w zdaniach pojedynczych i złożonych	

W semestrze nauczyciel powinien przeprowadzić:

- dwie prace klasowe (wypracowania),
- dwa lub trzy sprawdziany w formie testu zawierającego elementy czytania ze zrozumieniem i nauki o języku (zdania na sprawdzianie powinny mieć różnorodną formę czyli: wielokrotnego wyboru, na dobieranie typu prawda-fałsz, krótkiej i rozszerzonej odpowiedzi,
- dwa lub trzy dyktanda

KLASA VI

OCENA NIEDOSTATECZNA

Otrzymuje ją uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na oceną dopuszczającą.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń :

- stara się wypowiadać na temat;

- stosuje wypowiedzenia proste i rozwinięte, pojedyncze i złożone w procesie mówienia i pisania;
- mówi o swoich przeżyciach w danej sytuacji , nazywa przeżycia bohatera literackiego;
- nazywa cechy bohatera, wyciąga proste wnioski dotyczące jego postępowania;
- wygłasza z pamięci krótsze teksty;
- czyta odpowiednio dobrane teksty literackie i w większości rozumie ich treść;
- wie, czym się różni opowiadanie od powieści;
- umie wskazać elementy świata przedstawionego w literaturze;
- odczytuje teksty kultury: komiks, obraz, rzeźbę;
- zauważa podobieństwa i różnicę między utworem literackim a jego adaptacją filmową czy teatralną;
- wskazuje rymy w wierszu;
- stara się koncentrować na słuchaniu wypowiedzi rozmówców;
- dokonuje przekładu intersemiotycznego wysłuchanego komunikatu, np. wykonuje ilustracje do tekstu piosenki;
- wplata dialog w tekst narracyjny;
- usiłuje zredagować opowiadanie twórcze i odtwórcze;
- streszcza tekst;
- umie napisać ramowy plan wypowiedzi;
- potrafi rozróżnić intencje wypowiedzi;
- rozpoznaje z pomocą nauczyciela formę odmiennych części mowy;
- wskazuje nieodmienne części mowy;
- zna pojęcie głoski i litery;
- dzieli wyrazy na sylaby;
- z pomocą nauczyciela rozróżnia części zdania i rodzaje zdań;
  - potrafi zinterpretować proste związki frazeologiczne i zastosować je;
- w zakresie ortografii doskonalą umiejętności nabyte w klasach poprzednich oraz :
- przenosi wyrazy zawierające przedrostek;
- zna zasady pisowni „nie” z różnymi częściami mowy;
- stara się poprawnie pisać liczebniki;
- stara się stosować zasady interpunkcyjne poznane w klasach 4 i 5.

Uczeń :

- uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej;
- stara się budować spójne i logiczne wypowiedzi posługując się poprawnym słownictwem;
- stosuje się do zasad kulturalnej dyskusji i potrafi sformułować jeden argument;
- mówi o swoich przeżyciach w danej sytuacji , nazywa przeżycia bohatera literackiego;

- podejmuje próby scharakteryzowania i oceny bohatera literackiego;
  - wygłasza z pamięci teksty;
  - czyta ze zrozumieniem tekst literacki;
  - rozpoznaje podstawowe środki stylistyczne;
  - wyróżnia gatunki powieści;
  - wyszukuje i określa elementy świata przedstawionego w literaturze;
  - wskazuje rymy i odróżnia rymy męskie i żeńskie;
  - nazywa środki masowego przekazu i określa ich podstawowe funkcje;
  - określa rodzaje czasopism;
  - odróżnia język potoczny od literackiego;
  - zauważa podobieństwa i różnice między utworem literackim a jego adaptacją filmową czy teatralną;
  - zauważa w tekście reklamy słownictwo wyrażające perswazję;
    - koncentruje się na słuchaniu wypowiedzi rozmówców;
    - z pomocą nauczyciela przygotowuje słuchowisko i scenkę dramatyczną;
    - próbuje ocenić wypowiedź swoją i innych;
    - stara się zachować poprawność językową i stylistyczną dłuższych wypowiedzi;
  - redaguje fragment dziennika, kartkę z pamiętnika, opis z elementami charakterystyki, list oficjalny, notatkę;
  - w opowiadaniu twórczym i odtwórczym stosuje opis przedmiotu, miejsca, postaci oraz wplata dialog;
  - podejmuje próby spójnego opisu dzieła plastycznego;
  - streszcza tekst w porządku chronologicznym;
  - próbuje skonstruować szczegółowy plan wydarzeń;
  - podejmuje próbę opisu postaci uwzględniając jej cechy charakteru i osobowości;
  - dzieli tekst na akapity;
  - rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy;
  - stosuje zasady koniugacji i deklinacji;
  - zna pojęcie głoski i litery, rozróżnia rodzaje głosek;
  - dzieli wyrazy na sylaby i przenosi wyraz;
  - dostrzega różnicę między zapisem a wymową głosek;
  - rozróżnia części zdania i rodzaje zdań;
  - rozróżnia zdania pojedyncze i złożone i potrafi je przekształcać;
  - zna rodzaje zdań złożonych;
  - potrafi zinterpretować związki frazeologiczne i zastosować je;
  - w zakresie ortografii doskonali umiejętności nabyte w klasach poprzednich
- oraz :
- przenosi wyrazy zawierające przedrostek;
  - stara się stosować zasady pisowni „nie” z różnymi częściami mowy;
  - pisze poprawnie liczebniki;
  - stara się stosować zasady interpunkcyjne poznane w klasach 4 i 5.

OCENA DOBRA

Uczeń :

- uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej;
  - buduje spójne i logiczne wypowiedzi, posługując się poprawnym słownictwem;
  - uczestniczy w dyskusji na dany temat, przedstawia logiczne, rzeczowe argumenty, stara się przekonać uczestników dyskusji do przyjęcia jego stanowiska;
  - wzbogaca wypowiedzi o niewerbalne środki wyrazu stosowne do sytuacji;
  - mówi o swoich przeżyciach w danej sytuacji , nazywa przeżycia bohatera literackiego; - charakteryzuje i ocenia bohatera literackiego;
  - wygłasza z pamięci teksty i dobiera odpowiednio barwę i ton głosu;
  - zwraca uwagę na poprawność językową i stylistyczną swoich wypowiedzi;
  - przeprowadza wywiad;
  - czyta ze zrozumieniem tekst literacki;
  - rozpoznaje środki stylistyczne i wskazuje ich funkcje;
  - wyróżnia gatunki powieści;
  - posługuje się terminami : fabuła, akcja, wątek;
  - wyszukuje i określa elementy świata przedstawionego w literaturze;
  - wskazuje rymy i odróżnia ich rodzaje;
  - wskazuje cechy powieści i opowiadania;
  - nazywa środki masowego przekazu i określa ich podstawowe funkcje;
  - określa rodzaje czasopism;
  - odróżnia język potoczny od literackiego;
  - zauważa podobieństwa i różnicę między utworem literackim a jego adaptacja filmową czy teatralną;
-
- zauważa w tekście reklamy słownictwo wyrażające perswazję;
  - korzysta ze słownika frazeologicznego;
  - analizując tekst posługuje się większością terminów i pojęć zapisanych w podstawie programowej;
  - koncentruje się na słuchaniu wypowiedzi rozmówców;
  - przygotowuje słuchowisko i scenkę dramatyczną;
  - krytycznie słucha wypowiedzi;
  - ocenia wypowiedź swoją i innych;
- zachowuje poprawność językową
i stylistyczną dłuższych
wypowiedzi; dobiera
odpowiednio słownictwo
bliskoznaczne;
- redaguje fragment dziennika, kartkę z pamiętnika, charakterystykę,
list oficjalny, notatkę, sprawozdanie; buduje wypowiedź o trójdzielnej

kompozycji z zachowaniem reguł interpunkcyjnych, ortograficznych i językowych;

- dostosowuje zapis do formy wypowiedzi;
- stosuje słownictwo odpowiednie do rodzaju i celu wypowiedzi;
- w opowiadaniu twórczym i odtwórczym stosuje opis przedmiotu, miejsca, postaci oraz wplata dialog;
- opisuje dzieło plastyczne;
- streszcza tekst w porządku chronologicznym;
- konstruuje szczegółowy plan wydarzeń;
- dba o estetykę zapisu;
- charakteryzuje postać i ocenia jej postępowanie i dostrzega motywy działania;
- rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy;
- stosuje zasady koniugacji i deklinacji;
- rozróżnia części zdania i rodzaje zdań;
- rozróżnia zdania pojedyncze i złożone i potrafi je przekształcać;
- zna rodzaje zdań złożonych;
- buduje zdania z różnymi typami podmiotu i orzeczenia;
- rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe;
- stara się wykonać wykresy poszczególnych rodzajów zdań;
- tworzy rodzinę wyrazów i bada budowę słotwórczą wyrazu;
- potrafi zinterpretować związki frazeologiczne i zastosować je;

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń :

- uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej;
- buduje spójne i logiczne wypowiedzi posługując się poprawnym i bogatym słownictwem;
- uczestniczy aktywnie w dyskusji na dany temat, przedstawia logiczne, rzeczowe argumenty, stara się przekonać uczestników dyskusji do przyjęcia jego stanowiska;
- wzbogaca wypowiedzi o niewerbalne środki wyrazu stosowne do sytuacji;
- mówi o swoich przeżyciach w danej sytuacji, nazywa przeżycia bohatera literackiego;
- charakteryzuje i ocenia bohatera literackiego;
- dokonuje oceny moralnej bohatera;
- wygłasza z pamięci teksty, podejmuje próbę interpretacji głosowej;
- zwraca uwagę na poprawność językową i stylistyczną swoich wypowiedzi;
- przeprowadza wywiad;
- czyta ze zrozumieniem i interpretuje tekst literacki;
- rozpoznaje środki stylistyczne i wskazuje ich funkcje;

- na podstawie analizy utworów literackich podejmuję próbę interpretacji znaczenia i miejsca człowieka w świecie; - wyróżnia gatunki powieści;
- posługuje się terminami : fabuła, akcja, wątek;
- wyszukuje i określa elementy świata przedstawionego w literaturze;
- wskazuje rymy i odróżnia ich rodzaje;
- wskazuje cechy powieści i opowiadania;
- nazywa środki masowego przekazu i określa ich podstawowe funkcje;
- określa rodzaje czasopism;
- odróżnia język potoczny od literackiego;
- zauważa podobieństwa i różnice między utworem literackim a jego adaptacja filmową czy teatralną;
- wyjaśnia mechanizmy oddziaływania reklam;
- korzysta ze słownika frazeologicznego;
- analizując tekst, posługuje się terminami i pojęciami zapisanymi w podstawie programowej;
- dostrzega różnicę między tekstem literackim a naukowym i publicystycznym; przygotowuje słuchowisko i scenkę dramatyczną; słucha wypowiedzi krytycznie i dostrzega przenośny sens tekstu; na podstawie wysłuchanego tekstu tworzy notatkę, potrafi stworzyć mapę mentalną; wskazuje błędy w wypowiedziach innych osób, uzupełnia wypowiedź niepełną;
- zachowuje poprawność językową i stylistyczną dłuższych wypowiedzi;
- dobiera odpowiednio słownictwo bliskoznaczne;
- pisze różnorodne wypowiedzi dostosowane do sytuacji komunikacyjnej;
- buduje wypowiedź o trójdzielnej kompozycji z zachowaniem reguł interpunkcyjnych, ortograficznych i językowych;
- dostosowuje zapis do formy wypowiedzi;
- w opowiadaniu twórczym i odtwórczym stosuje opis przedmiotu, miejsca, postaci oraz wplata dialog;
- wyjaśnia treści przenośne i symboliczne oraz konteksty interpretacyjne w opisie dzieła plastycznego;
- dba o estetykę zapisu;
- charakteryzuje postać, ocenia jej postępowanie i dostrzega motywy działania;
- poprawia własne błędy językowe i stylistyczne;
- poprawnie używa form odmiennych i nieodmiennych części mowy, analizuje ich funkcję w zdaniu;
- dokonuje rozbioru gramatycznego i logicznego wypowiedzenia pojedynczego, rysuje wykres; - stosuje zasady koniugacji i deklinacji;
- rozróżnia części zdania i rodzaje zdań;
- zna rodzaje zdań złożonych;
- buduje zdania z różnymi typami podmiotu i orzeczenia;

- rozpoznaje zdanie bezpodmiotowe;
- tworzy rodzinę wyrazów i bada budowę słowotwórczą wyrazu;
- porządkuje rodziny wyrazów;
- potrafi zinterpretować związki frazeologiczne i zastosować je;
- w zakresie ortografii doskonali umiejętności nabyte w klasach poprzednich oraz :
- przenosi wyrazy zawierające przedrostek;
- stosuje zasady pisowni „nie” z różnymi częściami mowy;
- pisze poprawnie liczebniki;
- stosuje zasady interpunkcyjne poznane w klasach 4 i 5.
- poprawnie stosuje wszystkie znaki interpunkcyjne w wypowiedziach;
- poprawnie zapisuje przedrostki;
- stosuje zasady pisowni *i, j* po przedrostkach zakończonych na spółgłoskę.

OCENA CELUJĄCA

Uczeń :

- czyta teksty spoza listy lektur obowiązkowych;
- twórczo prezentuje wybrane lektury;
- samodzielnie gromadzi i twórczo opracowuje wiadomości z różnych źródeł na wskazany temat;
- swobodnie prezentuje rozległą wiedzę na wskazany lub wybrany temat;
- inicjuje dyskusje, podsumowuje rozważania;
- świadomie posługuje się różnymi środkami stylistycznymi w celu ożywienia i uplastycznienia własnej wypowiedzi;
- redaguje teksty przemyślane pod względem kompozycyjnym, bogate treściowo, wyróżniające się twórczym ujęciem problemu i napisane żywym, barwnym językiem;
- odnosi sukcesy w poza szkolnych konkursach polonistycznych;
- aktywnie uczestniczy w polonistycznych przedsięwzięciach organizowanych na terenie szkoły.

